

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1228/2003

av den 26 juni 2003

om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el ⁽⁴⁾ utgör ett viktigt steg på vägen mot fullbordandet av den inre elmarknaden.

(2) Vid sitt möte i Lissabon den 2324 mars 2000 efterlyste Europeiska rådet snabba åtgärder för att fullborda den inre marknaden för såväl el som gassektorn och för att påskynda liberaliseringen inom dessa sektorer i syfte att uppnå en fullt fungerande inre marknad på dessa områden.

(3) Skapandet av en verklig inre elmarknad bör främjas genom intensivare handel inom elsektorn, där handeln i dag är underutvecklad jämfört med andra sektorer av näringslivet.

(4) Rättvisa, kostnadsreflekterande, öppna och direkt tillämpliga regler som beaktar en jämförelse mellan effektiva nätoperatörer från strukturellt jämförbara områden och som kompletterar bestämmelserna i direktiv 96/92/EG bör införas för gränsöverskridande tariffsystem och för tilldelning av tillgänglig sammanlänkingskapacitet, i syfte att garantera effektivt tillträde till överföringssystem för gränsöverskridande handel.

(5) Rådet (energi) uppmanade i sina slutsatser av den 30 maj 2000 kommissionen, medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna och förvaltningarna att se till att det snarast genomförs åtgärder för att hantera överbelastningar och, tillsammans med den europeiska organisationen för systemansvariga (ETSO), att det snabbt införas ett stabilt tariffsystem på längre sikt som innebär att marknadsaktörerna får lämpliga signaler när det gäller kostnadsfördelningen.

(6) I sin resolution av den 6 juli 2000 om kommissionens andra rapport avseende liberaliseringen av energimarknaderna efterlyste Europaparlamentet villkor för användning av nät i medlemsstaterna som inte hindrar gränsöverskridande elhandel, och uppmanade kommissionen att lägga fram konkreta förslag som syftar till att undanröja befintliga hinder för handeln inom gemenskapen.

(7) Det är viktigt att tredje land som ingår i det europeiska elsystemet iakttar bestämmelserna i denna förordning och de riktlinjer som antas i enlighet med denna förordning för att den inre marknaden skall fungera effektivt.

(8) I denna förordning bör de grundläggande principerna för tariffsystem och tilldelning av kapacitet fastställas, samtidigt som den bör möjliggöra antagande av riktlinjer för ytterligare relevanta principer och metoder för att främja en snabb anpassning till förändrade förhållanden.

⁽¹⁾ EGT C 240 E, 28.8.2001, s. 72 och EGT C 227 E, 24.9.2002, s. 440.

⁽²⁾ EGT C 36, 8.2.2002, s. 10.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 13 mars 2002 (EUT C 47 E, 27.2.2003, s. 379), rådets gemensamma ståndpunkt av den 3 februari 2003 (EUT C 50 E, 4.3.2003, s. 1) och Europaparlamentets beslut av den 4 juni 2003 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EGT L 27, 30.1.1997, s. 20.

- (9) På en öppen, konkurrensutsatt marknad bör systemansvariga som via sina nät överför elektricitet över gränserna kompenseras för kostnader i samband med detta av dem som är systemansvariga för de överföringssystem från vilka de gränsöverskridande flödena härstammar och för de system dessa flöden överförs till.
- (10) Betalningar och intäkter som uppstår genom kompensationsbetalningar mellan systemansvariga bör beaktas när de nationella nättarifferna fastställs.
- (11) Det faktiska belopp som betalas för gränsöverskridande tillträde till systemet kan variera avsevärt, beroende på vilka systemansvariga för överföringssystemen som berörs och till följd av strukturella skillnader i de tariffsystem som tillämpas i medlemsstaterna. En viss grad av harmonisering är därför nödvändig för att undvika snedvridning av handeln.
- (12) Ett ordentligt system med långsiktiga lokaliseringssignaler är nödvändigt och bör grundas på principen att nivån på avgifterna för nättillträde bör återspegla den balans mellan produktion och konsumtion i det berörda området som skapas på grundval av en differentiering av producenternas och/eller konsumenternas nättillträdesavgifter.
- (13) Det skulle vara olämpligt att tillämpa avståndsrelaterade tariffer eller förutsatt att det finns lämpliga lokaliseringssignaler särskilda tariffer som endast betalas av exportörer eller importörer utöver den allmänna avgiften för tillträde till det nationella nätet.
- (14) En fungerande konkurrens på den inre marknaden förutsätter icke diskriminerande och tydliga avgifter för användningen av nät och de sammanlänkande ledningarna i överföringssystemet. Den tillgängliga kapaciteten för dessa förbindelser bör vara den största möjliga som är förenlig med säkerhetsstandarderna för säker nät drift.
- (15) Det är viktigt att undvika att de olika säkerhets-, drifts- och planeringsstandarder som används av de systemansvariga i medlemsstaterna leder till snedvridning av konkurrensen. Dessutom bör marknadsaktörerna ha insyn vad gäller tillgänglig överföringskapacitet och de säkerhets-, planerings- och driftsstandarder som påverkar den tillgängliga överföringskapaciteten.
- (16) Det bör finnas regler för användningen av intäkter som härrör från hanteringen av överbelastning, såvida inte sammanlänkningens särdrag motiverar ett undantag från dessa regler.
- (17) Det bör vara möjligt att lösa problemen med överbelastning på olika sätt, förutsatt att de metoder som används ger korrekta ekonomiska signaler till de systemansvariga för överföringssystemen och till marknadsaktörerna och att de grundas på marknadsmekanismer.
- (18) För att garantera att den inre marknaden fungerar väl bör det införas förfaranden som ger kommissionen möjlighet att anta beslut och riktlinjer om bl.a. tariffsystem och kapacitetstilldelning, och som samtidigt säkerställer att medlemsstaternas tillsynsmyndigheter är delaktiga i denna process, i förekommande fall genom sin europeiska sammanslutning. Tillsynsmyndigheterna har, tillsammans med övriga berörda myndigheter i medlemsstaterna, en viktig uppgift när det gäller att bidra till att den inre marknaden för el fungerar väl.
- (19) Medlemsstaterna och de behöriga nationella myndigheterna bör åläggas att förse kommissionen med relevant information. Kommissionen bör behandla denna information konfidentiellt. Vid behov bör kommissionen kunna begära in relevant information direkt från de berörda företagen, under förutsättning att de behöriga nationella myndigheterna underrättas.
- (20) De nationella tillsynsmyndigheterna bör se till att bestämmelserna i denna förordning och riktlinjerna som antas med stöd av denna förordning följs.
- (21) Medlemsstaterna bör fastställa regler om påföljder för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och se till att de tillämpas. Påföljderna måste vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (22) Eftersom målet för den föreslagna åtgärden, nämligen att upprätta en harmoniserad ram för gränsöverskridande elhandel, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (23) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Denna förordning syftar till att fastställa rättvisa regler för gränsöverskridande elhandel, och därmed stärka konkurrensen på den inre marknaden för el, med beaktande av de nationella och regionala marknadernas särdrag. Detta kommer att omfatta upprättandet av en kompensationsmekanism för gränsöverskridande flöden av el och införandet av harmoniserade principer för avgifter för gränsöverskridande överföring och för tilldelning av tillgänglig kapacitet för sammanlänknings mellan de nationella överföringssystemen.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning skall de definitioner som omfattas av artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG⁽¹⁾ tillämpas, med undantag av definitionen av "sammanlänkning" som skall ersättas med följande definition

sammanlänkning: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan två medlemsstater och som kopplar samman medlemsstaternas nationella överföringssystem.

2. Dessutom avses i detta direktiv med

- a) *tillsynsmyndigheter*: de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 23.1 i direktiv 2003/54/EG.
- b) *gränsöverskridande flöde*: ett fysiskt elflöde i en medlemsstats överföringsnät som uppkommer genom påverkan av producent och/eller konsumentverksamhet utanför medlemsstaten i fråga på dess överföringsnät. Om två eller flera medlemsstaters överföringsnät helt eller delvis ingår i en enda kontrollenhet skall, dock endast beträffande de kompensationsmekanismer mellan systemansvariga för överföringsnäten som avses i artikel 3, hela kontrollenheten anses ingå i en av de berörda medlemsstaternas överföringsnät, för att undvika att flöden inom kontrollenheter anses som gränsöverskridande flöden och ger anledning till kompensationsbetalning enligt artikel 3. De berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter får besluta till vilken av de berörda medlemsstaterna kontrollenheten som helhet skall anses höra.
- c) *överbastning*: en situation där en sammanlänkning mellan nationella nät för överföring på grund av kapacitetsbrist i berörda sammanlänknings och/eller nationella över-

föringssystem inte kan ta emot alla de fysiska flöden, uppkomma genom internationell handel, som marknadsdeltagarna begär.

- d) *deklarerad export*: avsändande av el från en medlemsstat på grundval av det bakomliggande kontraktsvillkoret att ett samtidigt motsvarande mottagande ("deklarerad import") kommer att ske i en annan medlemsstat eller tredje land.
- e) *deklarerad transitering*: situation då "deklarerad export" av el äger rum och den utsedda transportvägen för transaktionen går genom ett land där varken avsändandet eller samtidigt motsvarande mottagande av elen kommer att ske.
- f) *deklarerad import*: mottagande av el i en medlemsstat eller ett tredje land som sker samtidigt som avsändande av el ("deklarerad export") i en annan medlemsstat.
- g) *ny sammanlänkning*: en sammanlänkning som inte är färdig den dag då förordning träder i kraft.

Artikel 3

Kompensationsmekanism mellan systemansvariga för överföringsnäten

1. De systemansvariga för överföringsnäten skall få kompensation för kostnader som uppstår till följd av att de överför gränsöverskridande flöden av el via sina nät.

2. Den kompensation som avses i punkt 1 skall betalas av systemansvariga för de nationella överföringssystem från vilka det gränsöverskridande flödet härstammar och de system för vilka flödet är avsett.

3. Kompensationsbetalningar skall göras regelbundet för en viss period i förfluten tid. Vid behov skall kompensationsbetalningarna justeras i efterhand för att avspegla de kostnader som faktiskt uppkommit.

Den första tidsperiod för vilken kompensationsbetalningar skall göras skall bestämmas i de riktlinjer som avses i artikel 8.

4. Kommissionen skall i enlighet med förfarandet i artikel 13.2 fastställa de belopp som skall betalas i kompensation.

5. Omfattningen av gränsöverskridande flöden som överförs och omfattningen av gränsöverskridande flöden som enligt sin beteckning härstammar från och/eller är avsedda för nationella överföringssystem skall fastställas på grundval av det faktiskt uppmätta fysiska elflödet under en viss tidsperiod.

⁽¹⁾ Se s. 37 i detta nummer av EGT.

6. De kostnader som uppstår till följd av överföring av gränsöverskridande flöden skall fastställas på grundval av en långsiktig uppskattning av framtida genomsnittliga faktiska kostnader med beaktande av förluster, investeringar i ny infrastruktur och en lämplig andel av kostnaderna för befintlig infrastruktur, om infrastrukturen används för överföring av gränsöverskridande flöden, varvid särskild hänsyn skall tas till behovet att försörjningstryggheten garanteras. Vid beräkningen av de kostnader som uppkommit skall erkända metoder för kostnadsberäkning användas. De fördelar som uppkommer för nätet på grund av överföring av gränsöverskridande flöden skall beaktas för att minska den erhållna kompensationen.

Artikel 4

Avgifter för tillträde till nät

1. De avgifter som tas ut av nätoperatörer för tillträde till nät skall medge insyn, beakta behovet av nätsäkerhet och spegla de faktiska kostnaderna – i den utsträckning som dessa kostnader motsvaras av dem som effektiva och strukturellt jämförbara nätoperatörer har – samt tillämpas på ett icke diskriminerande sätt. Dessa avgifter får inte vara avståndsrelaterade.

2. Avgift för tillträde till nät kan tas ut av producenter och konsumenter (belastning). Den andel av de sammanlagda nätavgifterna som bärs av producenterna skall, med förbehåll för behovet att tillhandahålla lämpliga och effektiva platsindikerande signaler, vara mindre än den andel som bärs av konsumenterna. Vid behov skall den tariffnivå som tillämpas för producenter och/eller konsumenter tillhandahålla platsindikerande signaler på europeisk nivå och beakta de nätförluster och överbelastningar som orsakats, liksom investeringskostnader för infrastruktur. Detta skall inte hindra medlemsstaterna från att tillhandahålla platsindikerande signaler på sitt territorium eller från att tillämpa mekanismer för att garantera att avgifter för tillträde till nät som betalas av konsumenter (belastning) är enhetliga inom hela deras territorium.

3. När avgifterna för nättillträde fastställs, skall följande beaktas:

- Betalningar och intäkter som uppstår på grund av kompensationsmekanismen mellan de systemansvariga för överföringsnäten.
- Både faktiska betalningar som gjorts och mottagits, och betalningar som förväntas för kommande tidsperioder och som beräknas på grundval av tidigare perioder.

4. Under förutsättning att lämpliga och effektiva platsindikerande signaler är installerade, i enlighet med punkt 2, skall avgifter som tas ut av producenter och konsumenter för till-

träde till nät tillämpas oberoende av elens destinations respektive ursprungsländer på det sätt som dessa anges i det bakomliggande handelsavtalet. Detta får inte påverka de avgifter för deklarerad export och deklarerad import som uppkommer från den hantering av överkapacitet som avses i artikel 6.

5. Det får inte tas ut någon särskild nätavgift för enskild deklarerad eltransit.

Artikel 5

Tillhandahållande av upplysningar om sammanlänkningskapacitet

1. De systemansvariga för överföringsnäten skall upprätta mekanismer för samordning och utbyte av information i syfte att garantera nätens säkerhet i samband med hantering av överbelastning.

2. De normer för säkerhet, drift och planering som används av de systemansvariga för överföringsnäten skall offentliggöras. De offentliggjorda upplysningarna skall omfatta en allmän plan för beräkning av den sammanlagda överföringskapaciteten och säkerhetsmarginalen för överföringen, som baseras på nätets elektriska och fysikaliska egenskaper. Sådana planer skall godkännas av tillsynsmyndigheterna.

3. De systemansvariga för överföringsnäten skall offentliggöra beräkningar av tillgänglig överföringskapacitet för varje dag och ange om tillgänglig överföringskapacitet redan reserverats. Dessa offentliggöranden skall ske på bestämda tidpunkter före själva överföringsdagen, och skall under alla omständigheter omfatta beräkningar av kapaciteten för den kommande veckan och den kommande månaden samt en kvantitativ beskrivning av den tillgängliga kapacitetens förväntade tillförlitlighet.

Artikel 6

Allmänna principer om hantering av överbelastning

1. Problem med överbelastning i näten skall åtgärdas med icke diskriminerande, marknadsbaserade lösningar som ger effektiva ekonomiska signaler till de berörda marknadsdeltagarna och de berörda systemansvariga. Problem med överbelastning i näten skall företrädesvis lösas med metoder som inte bygger på transaktioner, dvs. metoder som inte innefattar ett val mellan de enskilda marknadsaktörernas kontrakt.

2. Förfaranden för att begränsa handel skall endast tillämpas i nödfall när den systemansvarige för överföringsnäten tvingas vidta omedelbara åtgärder och omdirigering eller motköp inte är möjliga. Alla sådana förfaranden skall tillämpas på ett icke diskriminerande sätt.

Utom vid *force majeure* skall marknadsdeltagare som fått sig tilldelad kapacitet kompenseras om denna skulle begränsas.

3. Den maximala kapaciteten hos sammanlänkningarna och/eller de överföringsnät som påverkar gränsöverskridande flöden skall ställas till marknadsdeltagarnas förfogande och uppfylla säkerhetsnormerna för säker nät drift.

4. Marknadsdeltagarna skall i god tid före den relevanta operativa perioden informera de berörda systemansvariga för överföringsnäten huruvida de har för avsikt att använda tilldelad kapacitet. Tilldelad kapacitet som inte utnyttjas skall återföras till marknaden på ett öppet, tydligt och icke diskriminerande sätt.

5. De systemansvariga för överföringsnäten skall, i den utsträckning det är tekniskt möjligt, dirigera kapacitetsbehoven för energiflöden i motsatt riktning genom överbelastade sammanlänkingsförbindelser för att maximalt utnyttja denna förbindelses kapacitet. Handel som minskar överbelastning får aldrig nekas, men samtidigt skall nås säkerheten respekteras till fullo.

6. Inkomster från tilldelning av sammanlänkning skall användas för ett eller flera av följande ändamål:

- a) För att garantera den faktiska tillgängligheten hos den tilldelade kapaciteten.
- b) Till nätverksinvesteringar som bevarar eller ökar sammanlänkningskapaciteten.
- c) Som en inkomst som skall beaktas av tillsynsmyndigheterna när dessa godkänner metoderna för beräkning av tariffer och/eller för att bedöma huruvida tariffer bör ändras.

Artikel 7

Nya sammanlänknings

1. Nya likströmslänkar får på begäran undantas från bestämmelserna i artikel 6.6. i denna förordning och i artikel 20 och artikel 23.223.4 i direktiv 2003/54/EG, i enlighet med följande villkor:

- a) Investeringen måste stärka konkurrensen vad gäller elförsörjning.
- b) Den risknivå som är förenad med investeringen är sådan att investeringen inte skulle bli av om inte undantag beviljades.
- c) Sammanlänkningsnätet måste ägas av en fysisk eller juridisk person som åtminstone till juridisk form är skild från de systemansvariga inom vilkas system infrastrukturen kommer att byggas upp.
- d) Avgifter tas ut från sammanlänkningsnätets användare.

e) Sedan marknaden delvis har öppnats i enlighet med artikel 19 i direktiv 96/92/EG har inget kapital och inga driftskostnader för sammanlänkningsnätet återvunnits ur någon del av avgifterna för användningen av de överförings eller distributionssystem som sammanbinds av sammanlänkningsnätet.

f) Undantaget kommer inte att skada konkurrensen eller en effektivt fungerande inre marknad för el eller hindra det reglerade system till vilket sammanlänkningsnätet är kopplat från att fungera effektivt.

2. Punkt 1 skall i undantagsfall även tillämpas på växelströmslänkar, förutsatt att kostnaderna och riskerna för investeringarna i fråga är synnerligen höga i jämförelse med de kostnader och risker som normalt är förknippade med en sammanlänkning av de nationella överföringsystemen i två grannländer via en växelströmslänk.

3. Punkt 1 skall även tillämpas på väsentliga kapacitetsökningar i befintliga sammanlänkningsnät.

4. a) Tillsynsmyndigheten får från fall till fall besluta om det undantag som avses i punkterna 1 och 2. Medlemsstaterna får emellertid föreskriva att tillsynsmyndigheterna skall överlämna ett yttrande till den berörda myndigheten i medlemsstaten, när ett formellt beslut skall fattas vid en begäran om undantag. Yttrandet skall offentliggöras tillsammans med beslutet.

b) i) Undantaget får gälla hela eller delar av den nya sammanlänkningsnätets kapacitet eller den befintliga sammanlänkningsnätet med väsentligt ökad kapacitet.

ii) När beslut fattas om att bevilja undantag, skall det i varje enskilt fall övervägas om villkor måste anges för undantagets varaktighet och för icke diskriminerande tillträde till sammanlänkningsnätet.

iii) När beslut fattas om villkoren i leden i och ii skall särskild hänsyn tas till den ytterligare kapacitet som skall byggas upp, till projektets förväntade tidsplan och till de nationella förhållandena.

c) I samband med att ett undantag beviljas får den behöriga myndigheten godkänna eller fastställa reglerna och/eller mekanismerna för hantering och tilldelning av kapacitet.

d) Beslut om undantag, inklusive villkoren enligt b, skall motiveras och offentliggöras i vederbörlig ordning.

e) Beslut om undantag skall alltid fattas i samråd med övriga berörda medlemsstater eller tillsynsmyndigheter.

5. Beslutet om undantag skall omedelbart anmälas till kommissionen av den behöriga myndigheten tillsammans med alla relevanta upplysningar om beslutet. Dessa upplysningar får överlämnas till kommissionen i samlad form, vilket gör det möjligt för kommissionen att fatta ett välgrundat beslut.

I synnerhet skall upplysningarna innehålla följande:

- Detaljerade skäl på grundval av vilka tillsynsmyndigheten eller medlemsstaten har beviljat undantaget, inklusive de ekonomiska upplysningar som motiverar behovet av undantaget.
- Den analys som genomförts av effekten på konkurrensen och den inre elmarknadens effektiva funktion som ett resultat av undantagets beviljande.
- Skälen till tidsperioden och delen av den totala kapaciteten hos sammanlänkningen i fråga för vilken undantaget har beviljats.
- Resultatet av samrådet med de berörda medlemsstaterna eller tillsynsmyndigheterna.

Senast två månader efter mottagandet av en anmälan får kommissionen kräva att den berörda tillsynsmyndigheten eller medlemsstaten ändrar eller återkallar beslutet att bevilja ett undantag. Tvåmånadersperioden kan förlängas med ytterligare en månad under vilken kommissionen inskaffar ytterligare upplysningar.

Om den berörda tillsynsmyndigheten eller medlemsstaten inte uppfyller begäran inom fyra veckor, skall ett slutligt beslut fattas i enlighet med förfarandet i artikel 13.3.

Kommissionen skall inte lämna ut någon kommersiellt känslig konfidentiell information.

Artikel 8

Riktlinjer

1. Kommissionen skall vid behov, i enlighet med förfarandet i artikel 13.2, anta och ändra riktlinjer om de frågor som förtecknas i punkt 2 och 3 och som rör kompensationsmekanismen mellan de systemansvariga för överföringsnäten, i överensstämmelse med principerna i artiklarna 3 och 4. När dessa riktlinjer antas första gången, skall kommissionen säkerställa att de i ett enda utkast till åtgärd täcker åtminstone de frågor som avses i punkt 2 a och 2 d samt punkt 3.

2. Riktlinjerna skall ange följande:

- a) Detaljerna för förfarandet för att fastställa vilka systemansvariga för överföringsnät som är skyldiga att betala

kompensation för gränsöverskridande flöden, inbegripet när det gäller uppdelningen mellan systemansvariga för nationella överföringssystem från vilka de gränsöverskridande flödena härstammar och de system som dessa flöden är avsedda för, i enlighet med artikel 3.2.

- b) Detaljerna för det betalningsförfarande som skall tillämpas, inbegripet fastställande av den första tidsperioden för vilken kompensation skall betalas, i enlighet med artikel 3.3 andra stycket.
- c) Detaljerna för de metoder som skall användas för att bestämma de gränsöverskridande flöden som överförs och för vilka ersättning skall betalas enligt artikel 3, både i form av kvantitet och typ av flöden, och beteckningen på omfattningen av sådana flöden som härstammar från och/eller slutar i enskilda medlemsstaters överföringssystem, i enlighet med artikel 3.5.
- d) Detaljerna för de metoder som skall användas för att fastställa vilka kostnader och fördelar som uppkommit till följd av överföring av gränsöverskridande flöden, i enlighet med artikel 3.6.
- e) Detaljerna för behandlingen i samband med ersättningstransaktioner mellan systemansvariga för elflöden som har sitt ursprung i eller slutar i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
- f) Nationella systems delaktighet, när dessa är sammanlänkade genom likströmsledningar, i enlighet med artikel 3.

3. I riktlinjerna skall det också bestämmas hur de bakomliggande principerna för fastställande av avgifter för producenter och konsumenter (belastning) som tillämpas inom ramen för nationella tariffsystem stegvis skall harmoniseras, inklusive beaktandet av kompensationsmekanismen mellan systemansvariga i de nationella nätavgifterna och tillhandahållandet av lämpliga och effektiva platsindikerande signaler, i enlighet med de principer som anges i artikel 4.

Riktlinjerna skall sörja för lämpliga och effektiva harmoniserade platsindikerande signaler på europeisk nivå.

En eventuell harmonisering i detta avseende skall inte hindra att medlemsstaterna tillämpar mekanismer för att garantera att avgifter för tillträde till nät som betalas av konsumenter (belastning) är jämförbara inom hela deras territorium.

4. Kommissionen skall vid behov, i enlighet med det förfarande som avses i artikel 13.2, ändra de riktlinjer om förvalt-

ning och tilldelning av tillgänglig transferkapacitet i sammanlänknings mellan nationella system som anges i bilagan, i överensstämmelse med principerna i artiklarna 5 och 6, särskilt för att inkludera detaljerade riktlinjer för alla kapacitetstilldelningsmetoder som tillämpas i praktiken och se till att mekanismerna för hantering av överbelastning utvecklas på ett sätt som är förenligt med målen för den inre marknaden. I samband med sådana ändringar skall man vid behov fastställa sådana allmänna regler om minimikrav på säkerhet och driftsnormer för användning och drift av nätet som avses i artikel 5.2.

När kommissionen antar eller ändrar riktlinjer, skall den säkerställa att de tillhandahåller den minimala harmoniseringsgrad som krävs för att målen i denna förordning skall uppnås och att de inte går utöver vad som är nödvändigt för detta syfte.

När kommissionen antar eller ändrar riktlinjer, skall den ange vilka åtgärder den har vidtagit för att bestämmelserna i de tredje länder som ingår i det europeiska elsystemet skall överensstämma med riktlinjerna i fråga.

Artikel 9

Tillsynsmyndigheter

När tillsynsmyndigheterna utför sina åligganden skall de säkerställa att denna förordning och de riktlinjer som antagits med stöd av artikel 8 uppfylls. För att fylla syftena med denna förordning skall de vid behov samarbeta med varandra och med kommissionen.

Artikel 10

Tillhandahållande av information samt sekretess

1. Medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna skall på begäran förse kommissionen med all information som behövs för det ändamål som avses i artikel 3.4 och artikel 8.

Tillsynsmyndigheterna skall, särskilt för det ändamål som avses i artikel 3.4 och 3.6, regelbundet lämna information om de kostnader som faktiskt uppkommit för nationella systemansvariga för överföringsnäten samt lämna uppgifter och all relevant information som hör samman med de verkliga flödena i näten hos de systemansvariga för överföringsnäten och kostnaderna för nätet.

Kommissionen skall fastställa en rimlig tidsfrist inom vilken informationen skall lämnas med hänsyn till hur sammansatt och brådskande den begärda informationen är.

2. Om den berörda medlemsstaten eller tillsynsmyndigheten inte lämnar denna information inom den givna tidsfrist som fastställts i enlighet med punkt 1 får kommissionen begära all information som behövs för de ändamål som avses i artikel 3.4 och artikel 8 direkt från de berörda företagen.

Om kommissionen skickar en begäran om information till ett företag, skall kommissionen samtidigt skicka en kopia av begäran till tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där företaget har sitt säte.

3. I sin begäran om information skall kommissionen ange den rättsliga grunden för begäran, den tidsfrist inom vilken informationen skall lämnas, syftet med begäran samt de påföljder som är tillämpliga enligt artikel 12.2 om felaktig, ofullständig eller vilseledande information lämnas. Tidsfristen skall vara rimlig med hänsyn till hur sammansatt och brådskande den begärda informationen är.

4. Ägarna till företagen eller deras företrädare eller – om det rör sig om juridiska personer – de personer som är bemyndigade att företräda dem enligt lag eller enligt deras bolagsordning, skall lämna den information som begärs. Advokater som är bemyndigade att agera får tillhandahålla informationen på sina klienters vägnar, i vilket fall klienten skall bära det fulla ansvaret om informationen är felaktig, ofullständig eller vilseledande.

5. Om ett företag inte tillhandahåller den begärda informationen inom den tidsfrist som kommissionen fastställt, eller tillhandahåller ofullständig information, får kommissionen genom ett beslut kräva att informationen tillhandahålls. I beslutet skall anges vilken information som krävs och en lämplig tidsfrist fastställas inom vilken den skall tillhandahållas. I beslutet skall de påföljder som fastställs i artikel 12.2 anges. I beslutet skall även rätten att få beslutet granskat av Europeiska gemenskapernas domstol anges.

Kommissionen skall samtidigt skicka en kopia av sitt beslut till tillsynsmyndigheterna i den medlemsstat där personen har sin hemvist eller företaget sitt säte.

6. Information som inhämtats med stöd av denna förordning skall endast användas för de ändamål som avses i artiklarna 3.4 och 8.

Kommissionen får inte röja information som erhållits med stöd av denna förordning och som omfattas av tystnadsplikt.

Artikel 11

Medlemsstaternas rätt att besluta om mer detaljerade åtgärder

Denna förordning skall inte påverka medlemsstaternas rätt att behålla eller införa åtgärder som innehåller mer detaljerade bestämmelser än de som anges i denna förordning och i de riktlinjer som avses i artikel 8.

*Artikel 12***Påföljder**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 skall medlemsstaterna fastställa reglerna för påföljder vid överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att bestämmelserna följs. Påföljderna skall vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om dessa bestämmelser senast den 1 juli 2004 och skall utan dröjsmål meddela eventuella ändringar som påverkar bestämmelserna.

2. Kommissionen kan genom beslut ålägga företag böter upp till högst 1 % av företagets totala omsättning under det föregående verksamhetsåret, om företaget uppsåtligen eller av vårdslöshet har lämnat felaktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på en begäran som gjorts enligt artikel 10.3 eller om företaget inte lämnar information inom den tidsfrist som fastställts genom ett beslut som antagits med stöd av artikel 10.5 första stycket.

Bötesbeloppets storlek skall fastställas med hänsyn till allvaret i underlåtelserna att uppfylla kraven i första stycket.

3. Påföljder enligt punkt 1 och beslut som fattas med stöd av punkt 2 skall inte betraktas som straffrättsliga.

*Artikel 13***Kommitté**

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdat i Bryssel den 26 juni 2003.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

4. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

*Artikel 14***Kommissionens rapport**

Kommissionen skall se över genomförandet av förordningen. Inom tre år efter det att förordningen har trätt i kraft skall kommissionen förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om de erfarenheter som gjorts vid dess tillämpning. I rapporten skall det i synnerhet undersökas i vilken utsträckning det genom förordningen har kunnat uppnås att villkoren för tillträde till nät för gränsöverskridande utbyte av el är icke diskriminerande och återspeglar kostnaderna samt bidrar till kundernas valfrihet på en väl fungerande inre marknad och till långsiktig försörjningstrygghet, och även i vilken utsträckning effektiva platsindikerande signaler har inrättats. Vid behov skall rapporten åtföljas av lämpliga förslag och/eller rekommendationer.

*Artikel 15***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den 1 juli 2004.

BILAGA

Riktlinjer för hantering och tilldelning av tillgänglig överföringskapacitet i sammanlänknings mellan nationella system

Allmänt

1. De metoder för hantering av överbelastningar som medlemsstaterna infört skall hantera kortsiktiga överbelastningar på ett marknadsorienterat ekonomiskt sätt samtidigt som man uppmuntrar investeringar i effektiva nät och produktion på rätta platser.
2. De systemansvariga, eller vid behov medlemsstaterna, skall tillhandahålla icke diskriminerande och öppna normer i vilka de beskriver de metoder för hantering av överbelastningar de kommer att tillämpa vid vissa förhållanden. Dessa normer tillsammans med säkerhetsnormer skall beskrivas i dokument som är tillgängliga för allmänheten.
3. Olika behandling av olika typer av gränsöverskridande transaktioner, oavsett om det rör sig om fysiska bilaterala kontrakt eller bud på utlandsorganiserade marknader, skall minimeras när man utarbetar regler för specifika metoder för hantering av överbelastningar. Metoden för att tilldela knapp överföringskapacitet måste vara tydlig. Det måste kunna visas att eventuella skillnader i hur överföringar behandlas inte snedvrider konkurrensen eller hindrar utvecklingen av den.
4. Prissignaler som är ett resultat av systemen för hantering av överbelastningar skall vara riktningsgivande.
5. De systemansvariga skall till marknaden erbjuda överföringskapacitet som är så stabilt som möjligt. En rimlig del av kapaciteten får erbjudas marknaden under stegvis mindre stabila villkor, men de exakta villkoren för gränsöverskridande transporter skall ständigt vara tillgängliga för marknadsaktörerna.
6. Med tanke på att det europeiska kontinentala nätet är starkt sammanflätat och att användningen av överföringsledningar påverkar effektflödena på minst två sidor av en nationell gräns, måste nationella tillsynsmyndigheter säkerställa att det inte sker någon ensidig utformning av förfaranden för hantering av överbelastningar som i högre utsträckning påverkar effektflöden i något av de inblandade näten.

Långtidskontrakt

1. Prioriterade tillträdesrättigheter till en sammanlänkningskapacitet skall inte tilldelas via kontrakt som innebär att artiklarna 81 och 82 i fördraget överträds.
2. Befintliga långtidskontrakt skall inte ha förtur när de skall förnyas.

Tillhandahållande av information

1. Systemansvariga skall införa lämpliga mekanismer för samordning och informationsutbyte för att garantera nät-säkerheten.
2. De systemansvariga skall offentliggöra alla relevanta uppgifter om de totala gränsöverskridande kapaciteterna. Förutom vinter och sommarvärdena för tillgänglig kapacitet (ATC, available transmission capacity), skall de systemansvariga offentliggöra uppskattningar av överföringskapacitet för varje dag vid flera tidsintervall för transportdagen. Grundkravet skall vara att exakta uppskattningar en vecka i förväg skall tillhandahållas marknaden, och de systemansvariga bör också vidta åtgärder för att tillhandahålla information en månad i förväg. En beskrivning av uppgifternas pålitlighet skall bifogas.

3. De systemansvariga skall offentliggöra en allmän beskrivning av hur den totala överföringskapaciteten och pålitligheten beräknas med nätets elektriska och fysiska karaktäristika som underlag. Beskrivningen skall godkännas av tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna. Säkerhetsnormerna samt drifts och planeringsnormerna skall ingå i den information som de systemansvariga skall offentliggöra i dokument som är tillgängliga för allmänheten.

Principer för metoder för hantering av överbelastningar

1. Problem med överbelastning i näten skall företrädesvis lösas med metoder som inte bygger på transaktioner, dvs. metoder som inte innefattar ett val mellan de enskilda marknadsaktörers kontrakt.
2. Gränsöverskridande samordnad omdirigering eller motköp kan användas gemensamt av de systemansvariga som berörs. De systemansvarigas utgifter för motköp och omdirigering måste dock vara så stora att de får någon effekt.
3. De eventuella fördelarna med en kombination i form av marknadsuppdelning eller andra marknadsbaserade mekanismer för att lösa "permanent" överbelastning och motköp för att lösa tillfällig överbelastning skall genast undersökas som en mer bestående metod för att hantera överbelastningar.

Riktlinjer för explicita auktioner

1. Auktionssystemet måste utformas på ett sådant sätt att all tillgänglig kapacitet bjuds ut på marknaden. Detta kan åstadkommas genom sammansatta auktioner där kapaciteter auktioneras för olika tidsperioder och med olika kriterier (t.ex. i fråga om den förväntade pålitligheten hos den aktuella tillgängliga kapaciteten).
2. Den totala sammanlänkningskapaciteten skall bjudas ut i en serie auktioner, som exempelvis kan hållas årligen, en gång per månad eller vecka eller en eller flera gånger dagligen beroende på behoven på de berörda marknaderna. Vid var och en av dessa auktioner skall en förutbestämd del av den tillgängliga överföringskapaciteten plus eventuell återstående kapacitet som inte tilldelades vid tidigare auktioner tilldelas.
3. Förfarandena för den explicita auktionen skall förberedas i nära samarbete mellan den nationella tillsynsmyndigheten och berörd systemansvarig och vara utformade på ett sådant sätt att budgivarna även kan delta i de organiserade marknadernas dagliga verksamhet (t.ex. elutbyte) i de länder som är inblandade.
4. Elflödena i bägge riktningarna i överbelastade förbindelseledningar skall i princip ledas så att transportkapaciteten maximeras i den riktning som är överbelastad. Förfarandena för att omleda flödena skall dock uppfylla kraven för säker drift av kraftsystemet.
5. För att erbjuda marknaden så mycket kapacitet som möjligt, skall de ekonomiska risker som är förknippade med omledning av flödet bäras av dem som orsakar riskerna.
6. Det auktionsförfarande som antas skall utformas så att det sänder riktningsgivande prissignaler till marknadsaktörerna. Transporter i motsatt riktning mot det dominerande kraftflödet lindrar överbelastningen och resulterar därför i extra transportkapacitet på den överbelastade förbindelseledningen.
7. När den behöriga tillsynsmyndigheten utformar auktionsmekanismerna skall den mycket noggrant överväga att sätta en gräns för den mängd kapacitet som kan köpas/ägas/användas av en enskild marknadsaktör för att inte riskera att skapa eller förvärra problem som beror på att en eller flera marknadsaktörer har en dominerande ställning.
8. För att främja att det skapas smidiga elmarknader, skall det kunna handlas fritt med kapacitet som köpts på auktion, till dess att den systemansvarige får anmälan om att den köpta kapaciteten kommer att användas.